

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ: ΤΖΩΝ ΠΑΤΡΙΚ: «ΑΝΥΠΟΜΟΝΗ ΚΑΡΔΙΑ».

Στὸ θάλαμο ἑνὸς στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, πὸ ἀποθεραπεύονται ἕνας Ἀμερικανός, ἕνας Νεοζηλανδός, ἕνας Ἑγγλέζος, ἕνας Αὐστραλὸς κι' ἕνας Μαῦρος, σ' ἐκείνη τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς συναδέλφωσης καὶ τῆς εὐλικρινείας τῆς κυμαινόμενης ἀπ' τὴν τρυφερότητα ὡς τὸν κυνισμό, πὸ δίνει τὸ ὁμαδικὸ ἀντίκρουσμα τοῦ θανάτου, φτάνει ἕνας νεαρὸς Σκωτσέζος λοχίας. Εἶναι στριφνός, κλεισμένος στὸν ἑαυτό του, τσιγγούνης, ἔρημος, φτωχὸς καὶ περήφανος. Κάνει ὅτι μπορεῖ γιὰ νὰ γίνῃ ἀντιπαθητικὸς στοὺς συνθαλαμίτες του κι' αὐτοὶ τὰ δέχονται ὅλα καὶ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν μαλακώσουν κι' αὐτὸ ὄχι γιὰτὶ εἶναι πρότυπα ἀγαθότητος, ἀλλὰ γιὰτὶ χωρὶς νὰ τὸ ξέρει, οἱ μέρες τοῦ νεαροῦ Σκωτσέζου εἶναι μετρημένες.

Ὁ ἀρχίατρος τοῦ νοσοκομείου τοὺς τῶχει ἀποκαλύψει καὶ τοὺς ἔχει, μαζὶ μὲ τὴν ἀδερφή Μάργκαρετ, ἐπιστρατεύει γι' αὐτὴ τὴν in extremis μετάδοσιν λίγης χαρᾶς καὶ καλωσύνης, στὸν καταδικασμένο συνάδελφό τους.

Καὶ μ' ὄλο πὸ συχνὰ ἀποθαρρύνονται καὶ ἀποφασίζουν νὰ τὸν παρατήσουν στὴν τύχη του, στὸ τέλος μὲ τὴ βοήθεια τῆς Μάργκαρετ, βρίσκουν τὸ δρόμο στὴν καρδιά του.

Μὲ μιᾶς τότε ξεπροβάλλει ἕνας καινούργιος Σκωτσέζος εὐθυμος, τρυφερός, φλύαρος, εὐτυχισμένος. Πρῶτη φορὰ ἀποχτάει φίλους, πρῶτη φορὰ νοιώθει πὸς τὸν λογαριάζουν, πρῶτη φορὰ ἐρωτεύεται. Ἀξίζει μὰ τὴν ἀλήθεια νὰ ζεῖ κανεὶς!

Καὶ τότε ξαφνικὰ μαθαίνει τὴν ἀλήθεια. Ὁχι ἀπὸ σύμπτωση, ὄχι ἀπὸ μιὰ ἀπροσεξία τῶν ἄλλων, ὅπως θάτανε φυσικό, ἀλλὰ ἔτσι ξερὰ κι' ἀπότομα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἀρχίατρο, πὸ ἔχει λάβει διαταγὴ νὰ τοῦ τὴν πεῖ.

Ὅλα σκοτεινιάζουν μπροστὰ του καὶ σὲ μὴν ἀπελπισμένη ἔκρηξη τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς παληᾶς του περηφάνειας, ἀποφασίζει νὰ γυρίσει στὴν πατρίδα του νὰ πεθάνει ὁλομόναχος.

Μὰ τελικὰ οἱ ἄλλοι καταφέρνουν νὰ τὸν κρατήσουν ἀνάμεσά τους, ἀνάμεσα σὴν στοργὴ καὶ τὴ φιλία τους, πὸ ὅσο κι' ἂν ἄρχισαν κατὰ παραγγελίαν, ἐξελίχθηκαν σ' ἀληθινὰ ζεστά, ἀνθρώπινα αἰσθήματα.

Πίσω ἀπὸ κάθε μέτριο συγγραφέα μιᾶς

χώρας ξεπροβάλλει ὁ χαρακτηριστικὸς τύπος τῆς χώρας του, μὲ τονισμένη τὴν καλὴ ἢ κακὴ, τυπικὰ τοπικὴ πλευρὰ του.

Αὐτὸ ἐνισχύει τὴν ἐπικαιρικὴ ἄποψη τοῦ ἔργου καὶ τοῦ ἐξασφαλίζει μιὰν ἄμεση ἐπαφή μὲ τὶς μεγάλες μάζες τοῦ κοινοῦ, ὄχι μόνο τοῦ δικοῦ του κοινοῦ, ἀλλὰ παράδοξο ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλ' εὐεξηγήτο, ἂν σκεφτεῖ κανεὶς τὴν παγκόσμια διαδεδομένη πλάνη γιὰ τὴ διαφορά τῶν ἀνθρώπων κάθε χώρας, διαφορά πὸν στηρίζομε σ' ἐντελῶς ἐπιφανειακὰ στοιχεῖα καὶ ἐπόμενα τὴ δίψα γιὰ τὴν παρουσίαση αὐτῶν τῶν στοιχείων—καὶ τοῦ κοινοῦ ὅλου τοῦ κόσμου—καὶ συνάμα τὸ στερεῖ μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ κάθε ἐλπίδα ἐπιβίωσης καὶ παγκόσμιας βαθύτερης ἀπήχησης, πὸ μόνο ἡ προβολὴ τῶν βαθύτερων χαρακτηριστικῶν τῶν ἀνθρώπων τῆς χώρας του, χαρακτηριστικῶν πὸ εἶναι κοινὰ, πανανθρώπινα καὶ δημιουργοῦν ἕνα εἶδος μυστικῆς συνεννόησης ἀνάμεσα σὲ τὶς καρδιές ὅλου τοῦ κόσμου, θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ δώσει.

Σ' ὅλα τὰ μέτρια Γαλλικὰ ἔργα εἴτε γιὰ Μπουλβάρ, εἴτε γιὰ αἰσθηματικὴ κωμωδία ἢ γιὰ δράμα πρόκειται, μαντεύομε πάντα ἕναν *raisonneur*, πὸ προσπαθεῖ μὲ τὴν λογικὴ καὶ τὴν μέθοδο νὰ ἀποσαφηνίσῃ τὰ πράγματα.

Ἔτσι καὶ σ' ὅλα τὰ μέτρια Ἀμερικανικὰ ἔργα ἀκούομε συνεχῶς ἕναν ἱεροκήρυκα, πὸ μὲ τὴ μέθοδο τῆς ἐκκλησίας, ἀκριβῶς ὅπως καὶ ὁ Γάλλος συνάδελφός του μὲ τὴ λογικὴ, φτάνει σὴν ἀφελῆ σχηματοποίηση καὶ τὴν τακτοποίηση τῶν ἀνθρώπινων προβλημάτων μὲ τὴν κατάταξιν τῶν ἀνθρώπων σὲ αὐστηρὰ πειθαρχοῦσες καὶ καθόλου παρεκκλινούσες διμοιρίες.

Οἱ ἀνθρώποι τοῦ Τζῶν Πάτρικ ἔχουν λάβει τὴν ἐντολὴ νὰ εἶναι καλοὶ καὶ τὴν ἐκτελοῦν τόσο ἀπαρέγκλιτα καὶ τὴν ἐπαναλαμβάνουν τόσο πολὺ αὐτὴ τὴν ἐντολὴ, πὸ σὲ ἀλήθεια θὰ πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς τόσο ἀπελπισμένος σὰν τὸν δύσμοιρο Σκωτσέζο λοχία, γιὰ ν' ἀποφασίσει νὰ πεθάνει ἀνάμεσα τους.

Αὐτὸ βέβαια θὰ ἴσχυε ἂν τὸ ἔργο τοῦ Τζῶν Πάτρικ κατόρθωνε νὰ κάνει τὸν κάθε θεατὴ νὰ ζήσει βαθειὰ τὴν τραγωδίαν τοῦ Σκωτσέζου, ἔτσι πὸ νὰ νοιώσει ἕνα μαζὶ του.

Ὅπως εἶναι ὅμως τὸ ἔργο, ἕνα θεατρικώτατο ἔργο πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ἡ μέθεξι τοῦ θεατὴ κρατιέται σὴν ἐπιφάνεια. Ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀνοχὴ του γιὰ τὶς ἐντελῶς ἀφύσικες ἀποκαλύψεις καὶ μεταπτώσεις, καὶ ἡ ἀφυσί του σὴν γοητεία τοῦ κλαυσιγέλωτος πὸ διαστίζει τὸ ἔργο μὲ πολλὰς κλίσεις τῆς ζυγαριᾶς πρὸς τὸν γέλωτα.

Αὐτὲς οἱ ἀντιρρήσεις μου ὀφείλονται κυρίως σὴν βαθειὰ μου ἐπιθυμία νὰ ἴδοῦμε ἕνα πραγματικὰ μεγάλο σύγχρονο ἔργο πὸ νὰ ζήσει ἢ τουλάχιστον ν' ἀφίνει ἐλπίδες ὅτι θὰ ζήσει γιὰ πολὺ ἐκφράζοντας τὴν

ἐποχή μας. Ἀλλοιῶς ἢ Ἀνυπόμονη Καρδιά
εἶναι ὄχι βέβαια τὸ δράμα πὺν θὰ μποροῦσε
νὰ εἶναι, ἀλλὰ ἓνα πολὺ καλὸ θεατρικὸ ἔργο.
Καὶ ἡ ἐρμηνεία του ἀπὸ τὸ θίασο τοῦ Βασι-
λικοῦ ἱκανοποιητικώτατη.

Ὁ κ. Τάκης Χὸρν μπορεῖ νὰ περηφανεύ-
εται γιὰ τὸν Λάτσο του, τὸν μελλοθάνατο
πεισματάρη, περήφανο, τρυφερὸ καὶ βιαστι-
κὸ Σκωτσέζο του μετὴν ἀνυπόμονη καρδιά.

Κι' ὁ Γιάνκης τοῦ κ. Βόκοβιτς θὰ μπο-
ροῦσε ἀδίσταχτα νὰ χαρακτηριστεῖ ἐξαιρε-
τικὸς.

Καὶ οἱ κ. κ. Εὐθυμίου, Φιλιππίδης καὶ
Μπινιάρης εὐχάριστοι καὶ πειστικοί.

Ἐπίθετο τὸ τελευταῖο πὺν δὲν θὰ μπο-
ροῦσε νὰ δοθεῖ στὸν ἀρχίατρο τοῦ κ. Ἀρῶ-
νη, πὺν τὸ παίξιμό του τόνισε τὴν ἀπιθα-
νότητα τοῦ ρόλου του.

Ἡ κ. Ρίτα Μυράτ εἶχε πολλὲς πολὺ συμ-
παθητικὲς στιγμές.

Κι' ἐκεῖνος πὺν πραγματικὰ συγκίνησε
εἶταν ὁ κ. Π. Ζερβός, στὸν ἄφωνο ρόλο ἑνὸς
νέγρου, πὺν ὑποφέρει ἀπὸ νοσταλγία.

Ἀγλαΐα Μητροπούλου